

Synopsis i psykologi – sådan!

Indledende bemærkninger

Dit eksamensspørgsmål vil indeholde noget materiale (avisartikler, psykologiske undersøgelser, tidsskriftsartikler, billeder, film mm.) som belyser en psykologisk problemstilling. Spørgsmålet vil have en overskrift med angivelse af tema. Der er lidt forskel på 3-timers synopsis og 24-timers synopsis med hensyn til omfanget af materialet.

På baggrund af materialet skal du forsøge at identificere den psykologifaglige problemstilling, som materialet lægger op til, og som er antydnet i titlen. Dernæst skal du ved hjælp af din psykologifaglige viden (teori, empiri mm.) undersøge problemstillingen, dvs. du skal prøve at finde ud af, hvordan den psykologiske viden kan bruges til at belyse problemet. Her kan du fx kort gøre rede for en teori, såsom at sige, hvad den forudsiger i bestemte situationer, dvs. har teorien et bud på, hvorfor noget sker og under hvilke omstændigheder. Endelig vil det forventes, at du i et vist omfang kan give en vurdering af fx teori i forhold til problemstillingen. Her kan du fx komme ind på, om teorien giver et rimeligt svar på den rejste problemstilling, om den kun delvist kan give et svar, om der er noget som den ikke kan give et svar på, om den er underbygget ved hjælp af undersøgelser osv. Dette kaldes analyse og er en vigtig del af din besvarelse.

Du skal endelig disponere dit svar, således at det står på en klar og struktureret måde i din synopsis. Den er et talepapir, dvs. den skal helst skrives i punktform, så du undgår at stå og læse lange passager op, for det er ikke meningen. Du skal starte eksaminationen med at lave en mundtlig præsentation af din synopsis i ca. 10 minutter. Dernæst går man over til en såkaldt faglig samtale, dvs. der kan stilles spørgsmål til din synopsis, og man kan bede dig komme med uddybende svar og perspektiveringer. Denne del vil ofte have karakter af en diskussion, hvor man kan bede dig overveje dele af din besvarelse.

Husk at metakommentarer er vigtige, dvs. dine forklaringer og analyser.

Din lærer og censor skal have en kopi af din synopsis før eksaminationen.

Eksempel på et eksamensspørgsmål til 3 timers synopsisprøven

Identitet- ungdom –etnicitet (*overskriften*)

Etniske unges identitetsdannelse som minoritet i vestlige samfund (*temabeskrivelse*)

Mulige årsager til nogle af de særlige problemer som de etniske unge kan opleve i forhold til udvikling af personlig og social identitet (*overordnet spørgsmål*)

1. Jihad- Made in Denmark (Politiken 30/10/05)

2. Moderne kvinder kaster skam over trængte familier (Berlingske Tid. 27/9/05)

3. Når krisen rammer unge etniske piger (Berlingske Tid. 14/7/2006)

Synopsens udformning

1. **Problemformulering.** Kort og præcist formuleret. Skal kunne besvares inden for eksaminationstiden.
2. **Præsentation af problemstillingen med reference til bilagene.** dvs. kortfattet præsentation af den psykologifaglige problemstilling som du har identificeret i materialet og en meget kort begrundelse for at du mener dit valg af problemstilling er korrekt (fx '*Dette materiale lægger op til at diskutere etniske unges forskellige typer af identitetsproblemer i Danmark. Der er fx teksten om*

tvangsægteskaber.....som beskriver den unges splittede identitet mellem forældrenes kultur og den danske kultur..... ”)

3. **Præsentation af den psykologiske viden du vil bruge til at undersøge den rejste problemstilling** • redegørelse for valgt teori og evt. psykologiske undersøgelser. Denne del kan have underpunkter. (fx *'Jeg har valgt at inddrage Eriksons psykosociale teori fra 1950'erne, social identitetsteori med begreberne in-gruppe og out-grupper samt teori om individualistiske og kollektivistiske kulturer fordi.....*). Ordet 'fordi...' er med, fordi du skal give en grund til at du har valgt de pågældende teorier til at belyse problemstillingen i analysen.
4. **Analysen.** Du skal her give en meget kort gennemgang af den valgte teori og dernæst bruge bilagsmaterialet til at slå ned på centrale punkter, som du vil analysere ved hjælp af teori. Hvis der er psykologiske undersøgelser i bilagsmaterialet, kan det være relevant at komme ind på metodiske problemstillinger også. Det forventes her, at du tager en fagligt begrundet stillingtagen til det materiale, som du bruger til at analysere med (fx *Eriksons psykosociale teori er en universel teori, dvs. den formodes at dække alle unge. Den inddrager begreberne positiv og negativ identitet samt identitetsforvirring til at beskrive ungdomsårene. Med positiv identitet forstås...teorien er beskrivende mere end forklarende, men begrebet om hhv. positiv og negativ identitet kan til en vis grad anvendes påteorien er problematisk, fordi...Til gengæld kan social identitetsteori give en god forklaring på hvorfor visse etniske unge radikaliseres i forhold til majoritetskulturen i Danmark, fordi.....*). Husk at du skal argumentere for det, som du er nået frem til og anvende 'kritisk tænkning'.
5. **Konklusion.** Her laver du en sammenfatning af din undersøgelse som skal fremstå som en naturlig følge af analysen (fx *Etniske unge oplever tilsyneladende nogle ekstra problemer med identitet i forhold til danske unge, fordi de lever imellem to kulturer. Den danske kultur som er en individualistisk kultur, hvor der forventes stigende selvstændighed af unge overfor en kollektivistisk kulturbaggrund, som forventer konformitet og tilpasning til forældrenes normer, bl.a. omkring skam og ære. Dette kan medføre identitetsforvirring iflg. Erikson....*)
6. **Diskussion.** Her forsøger du at diskutere din konklusion, fx kan du komme med mulige andre perspektiver på din undersøgelse, noget du undrer dig over, mulige problemer omkring de teorier, som du har inddraget, mulige måder at undersøge problemet på osv (fx *Min konklusion var bl.a. at man godt kunne bruge begrebet identitetsforvirring fra Eriksons teori, men der er nogle problemer. Teorien er lavet i 1950'erne på baggrund af unge med identitetsproblemer, som var i terapi. De var alle amerikanere. Det er et spørgsmål, om en teori lavet på den baggrund er så universel, som han hævder.....fordi.... måske er det ikke muligt at have universelle teorier...måske skulle man i stedet lave en undersøgelse af en bestemt gruppe og spørge dem, fx gennem interviews, om de oplever den type identitetsproblemer, som Erikson beskriver.....Det er også et spørgsmål, om man udelukkende kan forklare de problemer, som de etniske unge oplever ud fra psykologiske teorier. Det vil være relevant at inddrage sociologiske faktorer, fx noget om samfundsstrukturer, økonomi, uddannelse, social status mm., bl.a. fordi....*)
7. **Perspektivering.** Her kan du fx skitsere nogle alternative muligheder for at analysere problemstillingen, hvordan man kan bruge den psykologiske viden til i forhold til den rejste problemstilling, om andre fakulteter kan bidrage med viden etc.

Hvordan kan den gode synopsis se ud?

	Titel: identitet, ungdom, etnicitet
Problemformulering	Hvilke særlige problemer omkring identitetsdannelse oplever den etniske unge i vestlige samfund i vore dage, fx i forhold til personlig og social identitet?
Præsentation af problemstilling	Bilagsmaterialet omhandler bl.a. Jihad-fænomenet og radikaliserings af unge muslimer, som lever i den vestlige verden, samt problemer med tvangsægteskaber set fra pigers side. Det lægger op til at undersøge problemer omkring identitet, begreber som ære og skam og hvad det vil sige at leve mellem to kulturer, værtskulturen og forældrenes.
Præsentation af teori <i>Fokus:</i> Individuel udvikling og udvikling i social kontekst Begrundelse for valg af teori	<ol style="list-style-type: none"> 1. Eriksons' psykosociale teori <ol style="list-style-type: none"> a. Begreber: positiv/negativ identitet og identitetsforvirring 2. Tajfel: Social identitetsteori <ol style="list-style-type: none"> a. in-grupper og out-grupper b. identifikation (dem vs os) 3. Kulturpsykologisk teori: kollektivistisk vs. Individualistisk <ol style="list-style-type: none"> a. Koll.: Traditions- og normstyret • individet underkaster sig gruppen (fx familien) b. Indiv.: ind. i centrum, selvrealisering, alle muligheder åbne <p>En teori fokuserer på individet, de andre på individet i en social + kulturel kontekst samt hvad det betyder for opfattelsen af sig selv og andre, bl.a. i forhold til identitet.</p>
Analyse Erikson psykosocial teori (individ) SIT (kognitive op. + Gruppetilhør & selv Kulturpsykologi	<p>Etniske unge – konflikt mellem tradition repræs. Af forældre</p> <ul style="list-style-type: none"> • Erikson: begreberne meget generelle og beskrivende • brugbare? (men vestlig teori fra 1950'erne) • SIT: god forklaring på etniske unges identitetsdannelse og radikaliserings pga minoritet vs majoritet, fx Jihadteksten • SIT antager 3 kognitive operationer: kategorisering, identifikation og sammenligning (cf. Etniske unges vurd. af værtskultur i forhold til dem selv +stereotyper- fordomme) samt værdisættelse • Gruppetilhørsforh. del af selvet • Ingruppe + 'mere værd' fx i forhold til værdier og kultur (def. af selv og vurdering), men evt. negativt selvværd • Evaluering: Men processer som diskriminering og mgl. Øk. Muligheder? Kun psykologiske eller også sociologiske faktorer? • Kulturpsykologi: kollektivism vs individualisme: sammenstød værtskultur og minoritetskultur om normer, fx ægteskab; unge i konflikt mellem to kulturer • identitetskonflikt og valgmuligheder? • 'Jeg' def. i forhold til familie (gruppen) • kan forklare hvorfor nogle unge bøjer sig for at undgå udstødelse. Fx de to tekster om skam/ære og unge kvinder i forhold til tvangsægteskab
Konklusion	Etniske unge særlige problemer med id. dannelse komplekst samspil af pers. + soc. Identitet i forhold til 'kultur' / majoritetskultur (da.samf + minoritet (forældre); SIT og kulturpsyk. Begge gode bud på forklaring og underbygget af undersøgelser men svært at isolere enkelte faktorer. Kultur kun én faktor (tendens til at fokusere på overfladekultur) – også sociologiske faktorer må tages med i samlede billede.
Diskussion	Muligt at analysere på baggrund af 'individ' og selv? 'Looking glass self + internalisering af andres opfattelse? Selvværd?
Perspektivering	Fordomme + Diskriminering (betydning hvis en del af den personlige historie?) selvværd og selvopfyldende profeti? 'self-efficacy' Sætte 'lær-hinanden-at-kende-initiativer' i gang for unge: kontakt vigtig